

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 16 augustus 2023
Betreft Stand van zaken onderhandelingen Inmarsat en gesprekken Griekse
overheid

Geachte Voorzitter,

Op 6 juli jl. heeft de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat mij verzocht (kenmerk: 2023Z13250/2023D31479) om haar te informeren om, kort na het afronden van de gesprekken met de Griekse overheid inzake Inmarsat, een brief over de uitkomsten van die gesprekken en over de stand van zaken betreffende de overeenstemming met Inmarsat aan de Kamer te doen toekomen. Ik informeer u nu met deze brief omdat ik met Inmarsat geen overeenstemming heb bereikt over het vrijwillig migreren van haar communicatiediensten ten behoeve van het nood-, spoed- en veiligheids (NSV-)verkeer naar Griekenland.

Achtergrond

De Europese Unie heeft de 3,5 GHz-band (frequentieruimte gelegen tussen 3400 – 3800 MHz) als voorkeursfrequentie aangewezen voor de uitrol van 5G. Om die uitrol te realiseren moeten er voldoende grote blokken in deze frequentieband beschikbaar worden gesteld voor mobiele communicatie. Inmarsat maakt op dit moment in Nederland gebruik van een gedeelte van deze frequentieband voor de afwikkeling van het NSV-verkeer. Dit gebruik is onverenigbaar met de uitrol van 5G, waardoor het noodzakelijk was om de 3,5 GHz-band te reorganiseren via een wijziging van het Nationaal Frequentieplan 2014 (hierna: NFP). Een dergelijke reorganisatie van de 3,5 GHz-band heeft gevolgen voor communicatiediensten ten behoeve van de NSV-communicatie die Inmarsat levert.

Naar aanleiding van de uitspraak van de voorzieningenrechter van 30 juni 2021 en het advies van de Adviescommissie ‘verdeling 3,5 GHz-band en NSV-communicatie’ van 9 mei 2022 is er door mijn ambtenaren en vertegenwoordigers van Inmarsat veelvuldig overleg gevoerd. Doel van deze overleggen was om te komen tot overeenstemming over de migratie van de NSV-dienstverlening van Inmarsat naar Griekenland en de wijze van begroting van de in dat verband aan Inmarsat toekomende compensatie. Uit deze overleggen heb ik begrepen dat de migratie van NSV-dienstverlening vanuit Burum naar Griekenland zich in een vergevorderd stadium bevindt. De bouw van het satellietgrondstation is afgerond en op dit moment vinden in Griekenland de laatste configuratietesten plaats.

Inmarsat beschikt sinds 9 maart 2023 over een vergunning van de Griekse telecomautoriteiten (hierna:EETT), met een looptijd tot 31 december 2027. Op verzoek van Inmarsat kan deze vergunning opnieuw worden verleend met nog eens vijf jaar, tot en met 31 december 2032. Zoals ik ook in mijn brief aan de Tweede Kamer van 3 juli jl.¹ heb aangegeven biedt deze vergunning volgens Inmarsat niet voldoende zekerheid om te migreren naar Griekenland. Inmarsat heeft aangegeven dat Inmarsat alleen dan haar NSV-dienstverlening zal migreren als zij zekerheid heeft dat het NSV-verkeer tot en met 2032 in Griekenland is gewaarborgd. Inmarsat heeft in gesprekken aangegeven dat hiervan onder de huidige omstandigheden volgens haar geen sprake is.

Uitkomsten gesprekken Griekse overheid

Naar aanleiding hiervan zijn de afgelopen tijd door mijn ambtenaren en door medewerkers van de Nederlandse ambassade in Griekenland veelvuldig overleggen gevoerd met het Griekse ministerie van Digitale Zaken, EETT, en het Griekse ministerie van Transport. Deze gesprekken verlopen constructief. Mijn ambtenaren zijn in juni 2023 met vertegenwoordigers van Inmarsat naar Griekenland gevlogen. Op 18 juni jl. hebben gesprekken plaatsgevonden met de secretaris-generaal en andere ambtenaren van het Griekse ministerie van Digitale Zaken, met verschillende hoofden binnen EETT en met de adviseur van de secretaris-generaal van het Griekse ministerie van Transport. Uit deze gesprekken is onder meer gebleken dat de Griekse autoriteiten zeer blij zijn met de komst van Inmarsat. Ook krijg ik de indruk dat de Griekse autoriteiten zich rekenschap geven van het belang van het NSV-verkeer. Zo heb ik begrepen dat EETT in de vergunningen die in de 3,5 GHz-band voor mobiele communicatie zijn verstrekt en een looptijd hebben voorbij 2032, eisen heeft opgenomen om interferentie met Inmarsat te voorkomen. Wat betreft de looptijd van de vergunning van Inmarsat heb ik begrepen dat de huidige wet- en regelgeving in Griekenland het EETT niet toelaat om de duur van de vergunning te verlengen. Dit laat onverlet dat de huidige vergunning als gezegd een looptijd heeft van vijf jaar en daarin ook het vooruitzicht is opgenomen voor een volgende vergunning van 5 jaar. EETT heeft voorts aangegeven dat Inmarsat niet hoeft te wachten tot het einde van de huidige looptijd om een aanvraag voor een volgende vergunning in te dienen, zodat er voor Inmarsat geen risico's op discontinuïteit van de dienstverlening hoeven te ontstaan. Die aanvraag zal EETT dan zo spoedig als mogelijk behandelen.

Stand van zaken overeenstemming Inmarsat

Mede op basis van de genoemde gesprekken met de Griekse autoriteiten ben ik van oordeel dat nu al voldoende zekerheid is verkregen dat het NSV-verkeer van Inmarsat gewaarborgd is wanneer Inmarsat naar Griekenland migreert. Na de gesprekken in Griekenland hebben mijn ambtenaren nog een aantal gesprekken gevoerd met Inmarsat en (opnieuw) getracht om tot overeenstemming te komen. Inmarsat heeft echter afgelopen week in het laatste gesprek met mijn ministerie aangegeven niet bereid te zijn om onder de huidige omstandigheden over te gaan tot migratie van haar NSV-dienstverlening naar Griekenland.

¹ Kamerstuk 24095, nr. 579

Ik heb me tot het uiterste ingespannen om in samenspraak met Inmarsat een goede oplossing voor het NSV-verkeer te vinden en ik ben van mening dat de optie die nu voor Inmarsat beschikbaar is het hen zonder meer mogelijk maakt te verhuizen naar Griekenland. Ik betreur het dan ook dat de onderhandelingen er nog niet in hebben geresulteerd dat Inmarsat bereid is de laatste stap te nemen en daadwerkelijk naar Griekenland te migreren. Ik ben van oordeel dat de vergunning die door EETT aan Inmarsat is verleend voldoende zekerheid biedt dat de NSV-dienstverlening vanuit Griekenland kan worden gecontinueerd. Dit geldt zeker in combinatie met het door de Griekse autoriteiten getoonde *commitment* om de NSV-dienstverlening te verwelkomen en te beschermen. Inmarsat vraagt desondanks om garanties die nergens in Europa kunnen of zullen worden gegeven.

Aanvullende besluitvorming

Gelet op enerzijds de uitkomst van de gesprekken met Inmarsat en de patstelling die is ontstaan, en anderzijds alle andere bij de 3,5 GHz-band betrokken belangen, ben ik van mening dat het nemen van nadere besluitvorming, in de vorm van een wijziging van het Nationaal Frequentieplan 2014 (NFP), is aangewezen. Het ontbreken van overeenstemming kan er niet toe leiden dat de implementatie van de uitrol van 5G in Nederland voor onbepaalde tijd moet worden uitgesteld. Meer specifiek ben ik voornemens het NFP dusdanig te wijzigen, dat de frequentieruimte die in de 3,5 GHz-band nu nog is aangewezen voor satellietcommunicatie ten behoeve van de afwikkeling van het NSV-verkeer per 1 februari 2024 vervalt en dat op die datum ook de nationale voetnoten die nu tijdelijk aanvullende bescherming bieden ter waarborging van de NSV-dienstverlening vervallen. Ik ben op dit moment bezig met het opstellen van een ontwerpbesluit dat zo snel mogelijk in consultatie zal worden gebracht.

M.A.M. Adriaansens
Minister van Economische Zaken en Klimaat